

Ministerie van Justitie

Directoraat-Generaal Preventie, Jeugd en Sancties

Directie Sanctie- en Preventiebeleid

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 71 31
Fax (070) 3 70 90 11
www.justitie.nl

Onderdeel	DSP
Datum	3 april 2008
Ons kenmerk	5539319/08/DSP
Onderwerp	Spoeddebat celcapaciteit

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Naar aanleiding van de vragen die zijn gesteld tijdens de regeling van werkzaamheden van 1 april 2008 over 2400 leegstaande cellen en het ontslag van 190 cipers bericht ik u als volgt.

De te verwachten capaciteitsbehoefte in het gevangeniswezen wordt bepaald aan de hand van het WODC-prognosemodel Justitieketen (PMJ). Het gaat hier om een econometrisch model voor de middellange termijn, dat jaarlijks wordt bijgesteld en dat de basis vormt voor de capaciteitsplanning voor de verschillende partners in de Justitieketen. In de Justitiebegroting worden de uitkomsten van dit model jaarlijks als bijlage opgenomen. DJI baseert op het PMJ niet alleen zijn capaciteitsplanning, het vormt tevens de kwantitatieve financieringsbasis voor de DJI als baten-lastendienst.

Zoals ik uw Kamer heb meegedeeld bij de begrotingsbehandeling 2008 blijft de instroom in het gevangeniswezen achter bij de prognosecijfers¹. Over de leegstand van 2.000 detentieplaatsen in het gevangeniswezen is meest recent met uw Kamer gesproken tijdens het algemeen overleg op 17 januari 2008 over de ISt-rapporten².

Op zichzelf is de achterblijvende instroom goed nieuws, aangezien het de consequentie is van de dalende trend in de criminaliteitscijfers. De inspanningen van de laatste jaren om de sinds de jaren negentig voortdurend groeiende criminaliteit een halt toe te roepen, lijken effect te sorteren. Ook het huidige kabinet stelt zich, zoals bekend, op dit terrein hoge doelen. De trendbreuk heeft zich in 2006 ingezet. Tot in 2004 moesten veelvuldig noodventielen worden ingezet, zoals het incidenteel

¹ Handelingen II, 2007-2008, nrs. 23 en 24

² TK 24587, nr.256

voortijdig heenzenden van gedetineerden vanwege capaciteitsgebrek. Vanwege deze capaciteitstekorten in het gevangeniswezen was bijbouwen de laatste jaren het voornaamste devies, daarnaast is eind 2004 het meerpersoonscelgebruik landelijk ingevoerd.

In 2007 bleek bij de voorbereiding van de begrotingsbehandeling van 2008 dat de prognoses voor de behoefte aan celcapaciteit neerwaarts bijgesteld moesten worden. De verwachte benodigde celcapaciteit voor 2008 is in de PMJ-ramingen, die in 2007 is opgesteld, verlaagd van ruim 19.000 naar ruim 14.000 detentieplaatsen. Deze trend lijkt zich niet alleen dit jaar, maar ook de komende jaren te continueren.

Conform de begroting 2008 dient het gevangeniswezen dit jaar gemiddeld over 14.984 detentieplaatsen te beschikken.³ Standaard wordt een capaciteitsmarge van 8,7 procent als buffer gehanteerd voor het onderhoud van cellen, opvang van pieken en voor frictieleegestand⁴. Deze marge is verwerkt in het genoemde aantal van 14.984 detentieplaatsen.

Op dit moment zijn circa 1.370 detentieplaatsen buiten gebruik vanwege renovatie en brandveiligheidsmaatregelen. Dit aantal overstijgt de buffer van 8,7 procent die hiervoor wordt gereserveerd. Daarom wordt een deel van de overige circa 2.000 leegstaande detentieplaatsen gebruikt voor frictieleegestand en de opvang van pieken in het aanbod.

Begin vorig jaar is door mij het beleid ingezet om het aantal detentieplaatsen binnen het gevangeniswezen te reduceren. Hierbij heb ik rekening gehouden met de regionale ontwikkelingen in de behoefte aan capaciteit en de kwaliteit van het gebouwenbestand. Dit heeft geresulteerd in de sluiting van de penitentiaire inrichtingen in Groningen, Den Bosch, Zutphen en recent het huis van bewaring De Blokhuispoort te Leeuwarden.

Gelet op de zich voortzettende trend lijkt het onvermijdelijk ook in de komende periode een reductie van de detentiecapaciteit te realiseren. Daarvoor is op dit moment een meerjarencapaciteitsplan in ontwikkeling⁵.

Inherent aan reducties zijn reorganisaties in het gevangeniswezen. Deze zijn thans voorzien in de penitentiaire inrichtingen Overmaze en Tilburg en in de clusters Veenhuizen en Rijnmond.

Mocht blijken dat hierdoor personeel overtalig dreigt te raken, dan zal alles worden gedaan om een passende oplossing te bieden. In algemene zin is het sociaal flankerend beleid rijk 2008-2012 van toepassing. Het flankerend beleid voorziet er onder meer in dat per inrichting een sociaal plan voor het personeel wordt opgesteld. Per medewerker wordt gezocht naar een passende functie. Uiteraard

³ TK 31200 VI,nr.2, blz.64

⁴ Frictieleegestand: niet alle cellen zijn voor alle gedetineerden geschikt. Zo is er bijvoorbeeld een wettelijke verplichte scheiding tussen mannen en vrouwen en tussen preventief gehechten en veroordeelde gedetineerden.

⁵ TK 24587 en 31200 VI, nr. 236

worden eerst alle mogelijkheden onderzocht om personeel elders binnen het gevangeniswezen te plaatsen. Zo wordt thans gezien in hoeverre het mogelijk is om in de penitentiaire inrichting Overmaze in forensische zorgplaatsen te realiseren. Mocht plaatsing binnen het gevangeniswezen niet mogelijk zijn, dan worden de mogelijkheden verkend binnen de andere sectoren van de DJI. Van een voorgenomen ontslag van 190 cipiers is dus geen sprake.

De Staatssecretaris van Justitie,